

VM:n lausuntopyyntö 24.6.2014, VM035:00/2012

LAUSUNTO TORI-SIIRTOPROJEKTtien HALLINNONALOITTAISESTA KESKITTÄMISESTÄ

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa ministeriöiden toimialojensa vuodelle 2014 ja 2015 ajoittuvien TORI/Valtori -siirtoprojektien ohjauksen keskittämisestä.

Valtiovarainministeriö toteaa lausuntopyynnössä, että toimialariippumattomien ICT-tehtävien siirto Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtoriin on edennyt pääosin hankkeessa laaditun suunnitelman mukaisesti. Syksyn 2014 siirtoprojekteja valmisteltaessa on noussut esiin tarve kartoittaa mahdollisuudet keskittää siirtoprojektien ohjausta ja toimeenpanoa, jotta käytettävissä olevia resursseja voidaan käyttää tehokkaasti. Tämä tarve on hahmotettu sekä TORI-hankkeen että siirron kohteena olevien organisaatioiden puolella. Lausuntopyynnön avulla on tarkoitus koota hallinnonalojen näkemykset siirtoprojektien keskittämisestä. TORI-hanke arvioi vastausten perusteella keskittämisestä saatavat hyödyt ja esittää mahdolliset muutokset siirtosuunnitelmaan TORI-hankkeen ohjausryhmän linjattavaksi 9.9.2014 kokouksessa.

Lausuntopyynnössä pyydetään ministeriötä tekemään esitykset omaa toimintaansa koskevien vuodelle 2014 ja 2015 ajoittuvien siirtoprojektien ohjauksen keskittämisestä seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- Keskittämiset tulee kyetä toteuttamaan siten, että niistä ei aiheudu merkittäviä aikataulumuutoksia.
- Aikataulumuutosehdotukset tehdään ensisijassa etupainotteisesti.
- Keskittäminen on tarkoituksenmukaista tehdä siten, että toiminnallisesti samanlaisten organisaatioiden ohjaus yhdistetään.
- Siirtoprojektien toimeenpanon ja ohjauksen käytännön toteutuksen kannalta samaan siirtoprojektiin ei tulisi keskittää viittä (5) organisaatiota enempää. Kokemusten mukaan tätä laajempien projektinhallinnointi ja aikataulussa pysyminen on haastavaa.
- Kaikissa siirtoprojekteissa vastuunvaihdot tulee olla tehtynä viimeistään 1.11.2015.
- Siirtoprojektit, joissa vastuunvaihto ajoittuu syksylle 2015, tulee käynnistää hyvissä ajoin ennen vuoden 2015 kesälomakautta ja niissä tulee varautua lomakaudesta johtuvaan 1-2 kk tavallista pidempään projektin keston.
- Syksylle 2015 ei tule jättää merkittäviä henkilöstösiirtoja sisältäviä siirtoja (p1. TUVE-siirtoprojekti).

Lausuntopyynnössä todetaan, että saatujen kokemusten mukaan hallinnonaloittain keskitettyjen siirtoprojektien onnistumisen edellytyksenä on, että hallinnonala osoittaa projektien ohjaukseen sitoutuneen ja riittävän toimivaltaisen henkilöstön. Mikäli hallinnonaloilla on tarve esittää poikkeamia liitteenä olevaan alkuperäiseen siirtoaikatauluun, pyydetään ne perustelemaan yksityiskohtaisesti. VM pyytää esitykset 22.8.2014 mennessä.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa lausuntonaan/esityksensä seuraavaa.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan virastojen osalta siirtojen suunniteltu tavoiteaikataulu on 1.4.2015 lukuun ottamatta perusteilla olevaa Luonnonvarakeskusta, jonka tavoiteaikataulu on 1.1.2015.

Siirtoprojektien toimeenpanon suunnittelussa on huomioitava mm. seuraavat seikat:

- Luonnonvarakeskus käynnistyy 1.1.2015, mistä syystä yhdistyvien tutkimuslaitosten osalta siirron valmistelu on hoidettava etupainotteisesti (siirtoprojekti jo käynnistynyt).
- Hallinnonalan IT- palvelukeskuksen (Tike) toimintoja ja Geodeettisen laitoksen toiminnot siirtyvät osaksi Maanmittauslaitosta 1.1.2015. Tike tuottaa kehittämis- ja muita tietotekniikkapalveluita eri virastoille sekä huolehtii hallinnonalan yhteisen tuotantoympäristön ylläpidosta palvelutoimittajan (Tieto Oyj) kanssa.
- Tike operoi lisäksi erikseen yhteisessä käytössä olevaa kehitys- ja testiympäristöä (Valtorin konesalissa).
- Hallinnonalalla on puitesopimus konesali- ja kapasiteettipalvelusta Tieto Oyj:n kanssa. Sen puitteissa on virastot ovat tehneet palvelusopimukset yhteisen alustan ylläpidosta. Puitesopimuksessa on sovittu Tiken roolista toimia yhteisen alustan integraattorina. Virastot ovat sen lisäksi tehneet virastokohtaisia palvelusopimuksia muista palveluista.
- Osa hallinnonalan virastojen järjestelmistä ja ministeriön omistamat operatiiviset järjestelmät (LVO) tukeutuvat voimakkaasti IT- palvelukeskuksen tuella ylläpidettävään ja hallinnonalan puitesopimukseen perustuvaan yhteiseen tuotantoympäristöön, mistä syystä näihin järjestelmiin liittyvien sopimusten siirto tulisi tehdä yhtenä kokonaisuutena ja samassa aikataulussa.
- Hallinnonalalla on lisäksi puitesopimus Fujitsu Oy:n kanssa, jonka puitteissa virastot ovat hankkineet myös muita palveluita, kuten Sharepoint- ympäristöjä, ad- ylläpitoa, työasemapalveluita. Nämä on otettava huomioon sopimussiirtoja valmisteltaessa.
- Hallinnonalan yhteistä alustaa käyttää myös organisaatioita, joita ei lain puolesta ole velvoitettu siirtymään Valtorin asiakkaaksi mutta ne voivat käyttää sen palveluita (mm. Suomen metsäkeskus).
- Yhteisiä ympäristöjä on hallittu puitesopimuksissa määritellyillä hallintamalleilla. Lisäksi ylläpitoa ja kehittämistä on hallittu erilaisilla yhteistyöryhmillä.
- Ns. EU-maksajavirastoa koskevat tietoturvallisuus- ja hallintavaatimukset (EU, varainkäsitely) tai muut erityisvaatimukset voivat edellyttää virastokohtaisia järjestelyitä ainakin joidenkin järjestelmien osalta, vaikka muu osa sijoitetaan valtion yhteisiin palveluihin. Tämä tarkastelu on tehtävä siirtoprojektin alkuvaiheessa ministeriön ja ao. viraston yhteistyönä (vrt. Valtori- laki (1226/2013) 3§).
- Hallinnonalan vakimuotoinen Valtori- puitesopimus ei luo suoraan puitteita hallinnonalan sisäiselle yhteistyölle siirtoprojekteissa tai asiakkuuksien organisoinnissa.

Maa- ja metsätalousministeriön alustava esitys siirtoprojektien ohjauksen keskittämisestä hallinnonalallaan:

1. Sovelletaan lausuntopyynnön yhteydessä kuvattua mallia siten, että:

- Organisoidaan virastokohtaiset osaprojektit (ainakin MML, Mavi, Evira, Luonnonvarakeskus).
- Asetetaan hallinnonalan projektiryhmä seuraamaan virastokohtaisia projekteja yleisellä tasolla sekä vastaamaan yhteisten ympäristöjen ja puitesopimusten siirrosta ja synkronoinnista virastokohtaisten projektien kanssa. Hallinnonalan yhteisen alustan käyttäjiä ovat MMM, Tike, Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto ja Suomen Metsäkeskus. Mahdolliset asiakasnäkökulmat käsitellään myös projektiryhmässä. Yhteisten ympäristöjen ja puitesopimusten siirtoa ja synkronointia varten nimetään oma hallinnonalan projektipäällikkö. MMM nimeää projektiryhmän puheenjohtajan.
- Henkilöstöasiat käsitellään olemassa olevissa YT-ryhmissä.

- Ohjausryhmänä toimii hallinnonalan IT-koordinaatioryhmä. Lisäksi siirtoon liittyviä käytännön kysymyksiä käsitellään muissa toiminnassa olevissa operatiivisissa ryhmissä.
 - Valtori nimeää projektipäälliköitä tarpeen mukaan. Valtori mahdollisesti nimeää MMM:n hallinnonalan siirtoprojekteista vastaavan johtavan projektipäällikön, joka vastaa kokonaisuudesta ja osallistuu esim. ohjausryhmän kokouksiin ja pitää säännöllistä yhteyttä MMM:n hallintoon.
2. Käynnistetään ministeriön vetämä hallinnonalan TORI- koordinaatioprojekti, joka mm.:
- käynnistetään mahdollisimman nopeasti ja toimii vähintään siirtovaiheen päättymiseen saakka (projektiryhmän ja sen tehtävien määrittely, projektipäälliköiden nimeäminen, ohjausryhmän roolin määrittely)
 - toimii yhtenä yhteisenä rajapintana yhteisten ympäristöjen ja puitesopimusten siirtojen osalta (projektiryhmä ja nimetty vastaava asiantuntija)
 - tukee ja seuraa yhteisen ja virastokohtaisten siirtoprojektien etenemistä, edistää virastojen yhteistyötä ja käsittelee mahdollisia yhteensovitusarpeita (jatkuva keskustelu Valtorin kanssa, Valtorin edustajat tarvittaessa kokouksissa)
 - kanavoi mahdollisia koko prosessiin liittyviä perusteltuja muutos- ja poikkeamistarpeita ministeriön kautta TORI-hankkeelle ja/tai Valtorin asiakasohjausryhmään (esim. ns. maksajavirastokysymys)
 - tekee yhteistyössä Valtorin kanssa esityksen/suunnitelman yhteisten tuotanto-, kehitys- ja testiympäristöjen hallinnan ja kehittämisen organisoinnista sekä hallinnonalan asiakasohjauksen organisoinnista sopimusten siirryttyä
 - raportoi säännöllisesti hallinnonalan IT- koordinaatioryhmässä ja tarvittaessa muissa ohjauskokouksissa (virastopäällikkökokous tms.)

Koko hallinnonala koskevasta yhteistoiminnasta Valtorin kanssa sovitaan erikseen siirtovaiheen päättymisen jälkeen.

Helsingissä 22.8.2014

Pentti Lähteenoja
Ylijohtaja, osastopäällikkö

Antti Vertanen
Tietohallintojohtaja

